

AMO.CZ

ŘÍJEN 2016

DELEGÁTŮV PRŮVODCE | XXII | EU

Delegátův průvodce EU

Jan Hruška

PRAŽSKÝ STUDENTSKÝ SUMMIT | WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

Evropská integrace

Mnozí z vás si jistě pod pojmem evropská integrace představí dnešní Evropskou unii. Myšlenka evropské integrace však není fenoménem pouze 20. a 21. století, jak by se mohlo na první pohled zdát. Naopak, různé snahy o integraci Evropy provází náš kontinent přinejmenším od středověku. Za zmínku jistě stojí jména středověkých vizionářů jako Jiří z Poděbrad či Pierre Dubois, v novověku pak myšlenku evropské integrace prosazoval například William Penn či Immanuel Kant. Za nejvýznamnější meziválečný pokus integrovat Evropu můžeme považovat Panevropské hnutí, v jehož čele stál rakouský aristokrat Richard Coudenhove-Kalergi. Žádná z těchto myšlenek se však v praxi neuchytila. Rovněž po druhé světové válce existovalo mnoho různých představ a plánů evropské integrace založených na odlišných integračních paradigmatech. V roce 1948 tak vznikla např. Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci, o rok později pak Rada Evropy (organizace s dnešní Evropskou unií nijak nesouvisející). Je však pravdou, že dnešní Evropskou unii můžeme ze všech těchto integračních ambicí považovat za nejuspěšnější.

EU jako taková sice vzniká až s podpisem Maastrichtské smlouvy v roce 1992, abychom však mohli pochopit její podstatu, musíme porozumět celému integračnímu procesu, jehož kořeny sahají až do padesátých let, kdy postupně vznikla tři evropská společenství. V návaznosti na tzv. Schumanův plán (jehož autorem je Jean Monnet) vzniklo v roce 1952 jako první Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO), jehož cílem bylo vytvoření společného trhu uhlí a oceli mezi zakládajícími zeměmi. Těmi byly Německo, Francie, Itálie, Nizozemsko, Belgie a Lucembursko. Schumanův plán geniálně kombinoval potřebu hospodářského rozvoje ve válkou poškozené Evropě s politickou strategií zadržování sovětského vlivu. Současně byla integrace také cestou, jak znemožnit válku mezi dvěma věčnými evropskými rivaly – Francií a Německem¹ – a zajistit tak na evropském kontinentě mír. Jelikož působení ESUO bylo hodnoceno jako úspěšné, založila stejná šestice států v roce 1958 další dvě společenství – Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom) a Evropské hospodářské společenství (EHS). Cílem Euratomu bylo především vybudovat společný trh se štěpnými materiály a vytvořit společný nevojenský výzkum. EHS si pak kladlo za cíl vytvořit jednotný vnitřní trh, který spočívá v naplnění tzv. čtyř svobod – volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Nejdůležitějším znakem odlišující výše zmíněná evropská společenství od ostatních mezinárodních organizací je jejich nadnárodní princip. Na rozdíl od ostatních integračních projektů totiž nebyla Evropská společenství konstruována na mezivládním principu, ale na principu nadnárodním (tzv. supranacionalita). To znamená, že zúčastněné země se dobrovolně vzdaly některých svých pravomocí ve prospěch uměle vytvořených nadnárodních orgánů.²

Stupně ekonomické integrace

Zde stojí za zmínku vysvětlit různé stupně ekonomické integrace. Rozlišujeme zónu volného obchodu, celní unii, společný trh a hospodářskou a měnovou unii (HMU). **Zóna volného obchodu** spočívá v odstranění cel a kvót pro obchod se zbožím mezi zúčastněnými zeměmi. V rámci **celní unie** krom odstranění cel a kvót mezi zúčastněnými zeměmi dochází také k vytvoření společného celního sazebníku vůči třetím zemím. **Společný trh** je založen na rozšíření celní unie na zmiňované čtyři svobody. Znakem **hospodářské a měnové unie** je pak například společná měna, ale také existence fiskální unie, tedy existence společného rozpočtu pro všechny země či existence společných a jednotných daní. I přestože Unie deklarovala její budování, k vytvoření skutečné hospodářské

¹ Právě uhlí a ocel jsou dvě suroviny, které jsou pro vyzbrojení a vedení války klíčové. Je třeba také dodat, že i v této době existovalo mnoho návrhů na integraci v jiných oblastech (např. doprava či zemědělství).

² Tímto orgánem byl původně Vysoký úřad, dnes tuto roli plní především Evropská komise.

a měnové unie zatím nedošlo, či k ní došlo pouze z části. Dnešní Unie se tak nachází někde mezi společným trhem a HMU.

V šedesátých a sedmdesátých letech se integrační proces výrazně zpomalil. Současně došlo také k ukončení dosavadního poválečného ekonomického růstu a následnému poklesu ekonomických ukazatelů. Toto období tak bývá označováno jako euroskleróza. I přesto se v roce 1965 podařilo podepsat Slučovací smlouvu, která zavedla společné instituce pro všechna tři evropská společenství. Do té doby byly společné pouze Shromáždění (předchůdce Evropského parlamentu) a Soudní dvůr. Novou integrační dynamiku získala evropská společenství až v 80. letech s nástupem Jacquese Delorse na post předsedy Evropské komise. Se zpožděním tak došlo k dobudování jednotného vnitřního trhu a započetí nových integračních aktivit. V Maastrichtu bylo rozhodnuto o postupném budování hospodářské a měnové unie (a tedy i o vytvoření společné měny) a také o vytvoření politické unie, jelikož bylo třeba, aby Evropské společenství dokázalo reagovat na závažné mezinárodněpolitické změny dané doby (na přelomu 80. a 90. let došlo k rozpadu Sovětského svazu a celého východního bloku, k válce v Zálivu a rovněž se rozhořel jugoslávský konflikt). V roce 1993 tak vzniká Evropská unie, která politicky zastřešuje předchozí tři společenství.

Jak je to dnes se zakládajícími smlouvami?

V procesu evropské integrace rozlišujeme tři **zakládající** smlouvy původních společenství, tedy *Smlouvu o zřízení ESUO* (1951), *Smlouvu o založení Euroatomu* (1957) a *Smlouvu o zřízení EHS* (1957). V devadesátých letech pak byla podepsána *Smlouva o EU* (1992). V průběhu integrace byly tyto smlouvy různě reformovány. Postupně tak byly podepsány **reformní** smlouvy *Jednotný evropský akt* (1986), *Amsterodamská smlouva* (1997), *Smlouva z Nice* (2001) a *Lisabonská smlouva* (2007). S výjimkou *Smlouvy o EU* již nedošlo od vzniku tří původních společenství k vytvoření **nové** smlouvy, ale pouze k **úpravě již existujících smluv**.

Smlouva o zřízení ESUO byla podepsána na 50 let a v roce 2002 proto vypršela její platnost [její aktiva i pasiva byla převedena pod Evropské společenství]. *Smlouva o založení Euroatomu* zůstává stále v platnosti, avšak stojí mimo rámec Evropské unie, protože Evropské společenství pro atomovou energii se nesloučilo s Evropskou unií a zůstává samostatnou právní osobou, i když sdílí stejné orgány. *Smlouva o zřízení EHS* byla nejprve v roce 1993 přejmenována na *Smlouvu o zřízení Evropského společenství* [Evropské hospodářské společenství se tak přejmenovalo na Evropské společenství], v roce 2009 pak na *Smlouvu o fungování Evropské unie*.

Dvěma smlouvami tvořícími právní základ Evropské unie jsou tedy *Smlouva o EU* a *Smlouva o fungování EU*, přičemž jejich poslední reformu provedla tzv. *Lisabonská smlouva*, která vstoupila v platnost v roce 2009.

Evropský integrační proces se s postupem času stával více a více atraktivní i pro další evropské země. Od roku 1973, kdy přistoupilo Spojené království, Irsko a Dánsko, postupně docházelo k nárůstu počtu členských zemí. V současnosti se jejich počet zastavil na čísle dvacet osm. Největší hromadné rozšíření proběhlo v roce 2004, kdy se členy EU stalo osm postkomunistických zemí včetně České republiky a také Malta a Kypr. V roce 2007 je pak následovalo Bulharsko a Rumunsko a v roce 2013 Chorvatsko. I v současnosti existují další kandidátské země, které o členství usilují (balkánské země a Turecko). S ohledem na výsledek britského referenda o vystoupení z EU může však také dojít k historicky prvnímu odchodu členské země z Unie. Je tak velmi pravděpodobné, že zmíněný počet členských zemí se bude v budoucnu dále měnit.

Oblasti působení Evropské unie

Oblast působení Evropské unie se od padesátých let značně rozrostla. Do jisté míry je za tento fakt zodpovědný tzv. spillover effect (neboli efekt přelévání), který je součástí neofunkcionalistické teorie integrace. Předpokladem neofunkcionalistické teorie je integrace pouze v určité oblasti. Pokud je tato integrace úspěšná, dochází k postupné integraci dalších sektorů. Integrace se tak více či méně samovolně přelévá do dalších oblastí³. Jinak řečeno, integrace v určitém sektoru si svým působením může vynutit integraci v sektoru jiném. Dnes existují politiky, které mají vazbu na vnitřní jednotný trh a vznikají postupně od počátků evropské integrace až do současnosti (např. zemědělská politika, politika hospodářské soutěže, sociální politika, energetická politika, dopravní politika, politika životního prostředí, regionální politika, sociální politika), ale i politiky, které vznikají později a bez přímé vazby na jednotný trh. Jde o zmíněnou hospodářskou a měnovou unii a se vznikem EU taktéž o společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP), jejíž součástí je i společná bezpečnostní a obranná politika. Ve stejnou dobu jako SZBP se také začala rozvíjet spolupráce v oblasti vnitra, justice a policie.

Můžeme tak vidět, že v současnosti Evropská unie zahrnuje celou řadu oblastí, avšak je třeba zmínit, že její pravomoci jsou v jednotlivých oblastech odlišné. Pravomoci Unie dělíme na výlučné, kde pravidla určuje EU a státy zde mohou zasahovat jen s jejím svolením,⁴ sdílené, kde členské státy přijímají legislativu pouze za předpokladu, že už tak neučinila Unie,⁵ a podpůrné, koordinační a doplňkové, kde se aktivity EU omezují pouze na podporu členských zemí.⁶ Stranou pak stojí společná zahraniční a bezpečnostní politika, kde se ve většině případů rozhoduje jednomyslně, a dále pak hospodářská a sociální politika, kde dochází pouze ke koordinaci založené na dobrovolném rozhodnutí členských zemí, nejsou to tedy skutečné politiky v pravém slova smyslu.

Instituce Evropské unie

Za dobu trvání evropského integračního projektu se vytvořila poměrně komplikovaná institucionální struktura. Pět institucí existuje již od počátku integračního procesu v padesátých letech, byť byly přejmenovány či jim byly změněny pravomoci. Mezi tyto nejstarší instituce řadíme Evropskou komisi (dříve Vysoký úřad), Radu Evropské unie (často označována pouze jako Rada), Evropský parlament (dříve Shromáždění), Soudní dvůr Evropské unie (dříve Evropský soudní dvůr) a Hospodářský a sociální výbor (dříve Poradní výbor). Postupem času se vyvinula i řada dalších institucí, které se staly součástí Evropské unie, kterou známe dnes.

³ Ukázkovým příkladem je vznik regionální politiky a s ní spojených strukturálních fondů. Působení jednotného vnitřního trhu není schopno samo o sobě zajistit stejný hospodářský růst na celém svém území, jelikož firmy a kapitál se v rámci jednoho trhu soustředí především do bohatých regionů, což komplikuje rozvoj regionů chudších. V návaznosti na tento fakt proto došlo v 70. letech k rozhodnutí zmírňovat hospodářské a sociální rozdíly regionů společenství prostřednictvím finanční pomoci a tak vzniká regionální politika.

⁴ Např. společná obchodní politika, měnová politika (pro státy, které mají euro) či oblast hospodářské soutěže.

⁵ Např. vnitřní trh, doprava, energetika, životní prostředí či zemědělství a rybolov.

⁶ Např. průmysl, kultura, cestovní ruch či vzdělávání.

Instituce Evropské unie

Článek 13 Smlouvy o Evropské unii rozlišuje tyto instituce⁷:

**Evropská komise,
Evropská parlament,
Soudní dvůr EU,
Rada,
Evropské rada,
Evropská centrální banka,
Účetní dvůr.**

Jako poradní instituce jsou pak uvedeny **Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů**.

Nyní některé instituce alespoň stručně přiblížíme. Evropská komise je nadnárodním orgánem, který je sice tvořen stejným počtem členů, jako je počet členských zemí, avšak jednotliví komisaři nereprezentují zájmy svých zemí, ale zájmy Evropské unie. Má mnoho funkcí a pravomocí, například dohled nad dodržováním pravidel jednotného trhu nebo sestavování rozpočtu. Současně je jedinou institucí s právem legislativní iniciativy. Můžeme ji tak označit za exekutivu EU. Evropský parlament zastupuje občany Evropské unie. Jedná se o jediný přímo volený orgán, který má 751 členů. Podílí se především na přijímání legislativy, ale má i další pravomoci, např. vyslovuje důvěru a nedůvěru Evropské komisi, na návrh Evropské rady volí jejího předsedu, podílí se na přijímání rozpočtu či jmenuje evropského ombudsmana. Je institucí, jíž za dobu své existence velmi výrazně vzrostly pravomoci. Nejvíce je to patrné na přijímání aktů sekundárního práva, přičemž EP byl v počátcích pouze konzultován Radou, dnes však je ve většině legislativy s Radou zrovnoprávněn a daný akt musí tedy schválit obě instituce. Soudní dvůr EU je odpovědný za jednotný výklad evropského práva a rozhoduje o jeho případném porušení. Současně se pomocí vydávání judikátů podílí i na samotném vytváření evropského práva. Evropská rada, která sdružuje prezidenty a premiéry členských zemí,⁸ původně vznikla jako jakási diskusní a ideová platforma, kde bylo možné vést nezávazné a hluboké debaty o budoucnosti evropské integrace. Postupem času se však přeměnila na instituci, která stále častěji rozhoduje o zásadních otázkách integrace a určuje obecné politické cíle a priority Unie. V některých případech také může plnit roli Rady a přijímat sekundární legislativu Unie. Tento proces se pak odráží i ve stále častějším zasedání ER. V souvislosti s tím se mluví o tzv. summitizaci evropské politiky.

Co je to primární a sekundární právo?

Primární právo je nejvyšším pramenem práva Evropské unie, které vytváří **rámec pro provádění politik evropských institucí**. Patří do něj především **zakládající smlouvy** a jejich následné úpravy. Dále jsou součástí primárního práva také protokoly připojené ke smlouvám, smlouvy o přistoupení jednotlivých zemí, dvě rozpočtové smlouvy (tzv. Lucemburská a Bruselská), Slučovací smlouva a Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách.

Sekundární právem se pak rozumí **akty vydané samotnou Evropskou unií** a jejími institucemi. Rozlišujeme především **nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska**. Nařízení je závazné pro všechny členské země a má přímý účinek. Není ho tedy třeba již nijak transformovat do vnitrostátního práva členských zemí. Oproti tomu směrnice, která je také závazná pro všechny členy Unie, musí být implementována do vnitrostátních systémů členských zemí. Závazný je tak pouze výsledek, nikoliv forma, jakou má být výsledku dosaženo. Rozhodnutí je okamžitě platné, avšak je závazné pouze pro toho, komu je určeno. Doporučení a stanoviska pak mají nezávazný charakter.

⁷ Je třeba upozornit na to, že ač anglická verze stejně jako mnohá česká odborná literatura používá termín "instituce" (tedy "*institutions*"), v českém překladu smluv narazíme na termín "orgány".

⁸ Součástí Evropské rady je také její stálý předseda volený na dva a půl roku a předseda Evropské komise.

Rada EU

Podrobněji si přiblížíme Radu Evropské unie, jelikož se jedná o instituci, která je na Pražském studentském summitu v rámci Modelu EU simulována. Jak již bylo zmíněno, Rada je součástí institucionální struktury evropských společenství již od samotného počátku integrace. Přesto však původní Monnetův návrh s touto institucí nepočítal. Rada byla vytvořena především kvůli tlaku menších států, jež chtěly pojistku, která by zabránila ovládnutí ostatních institucí společenství velkými státy. Historicky se Rada EU příliš neměnila a můžeme ji tak označit za dosti stabilní instituci. Měnil se však vliv, který tato instituce měla v rámci Unie. Dominantní postavení na úkor Komise měla Rada především v 60. a 70. letech, s čímž přímo souvisí zpomalení integračního procesu v době již zmiňované eurosklerózy.

Rada je složena ze zástupců členských zemí, přičemž platí zásada, že každá země je reprezentována stejným počtem zástupců neohledně na velikost státu. Slouží k artikulaci každodenních národních zájmů, které jsou jednotlivými členy Rady hájeny. Rada se významným způsobem podílí na přijímání evropské legislativy. Původně to byla pouze ona, kdo přijímal akty sekundárního práva. Evropský parlament však postupně získal právo být konzultován a následně byla zavedena metoda spolupráce, která umožnila EP navrhnout pozměňovací návrhy a v případě nesouhlasu Parlamentu musela Rada hlasovat jednomyslně. Dnes je většina sekundárního práva Unie přijímána řádným legislativním postupem (tzv. procedura spolurozhodování nebo také kodecize), kdy je Evropský parlament s Radou zrovnoprávněn a kdy může Parlament zamezit přijetí dané legislativy. V případě neshody obou institucí se pak koná dohodovací řízení. Rada se také významně podílí na přijímání rozpočtu, kde se odehrál podobný proces jako v oblasti legislativy a kdy původně bezmocný Evropský parlament dnes může prosadit evropský rozpočet na úkor Rady. Hlavním aktérem je pak Rada především v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, kde stále převládá mezivládní princip. Rada zde má pravomoc přijímat společné postoje, společné strategie a rozhodovat o společných akcích. Rada rovněž schvaluje mezinárodní smlouvy a dohody, které Evropské unie uzavírá se třetími zeměmi a které jejím jménem vyjednala Komise.

Pozornost si také zaslouží samotný mechanismus hlasování v Radě. Původně převládající jednomyslné rozhodování bylo s postupující integrací nahrazeno rozhodováním kvalifikovanou většinou, které se používá asi v 80 % hlasování. Jednomyslné hlasování tedy nevyvázelo úplně, dosud se používá v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a v některých dalších případech. Měnila se i samotná podoba kvalifikované většiny, kdy po dlouhou dobu existoval princip vážení hlasů. Každá země disponovala určitým počtem hlasů, který jí byl přidělen s ohledem na počet obyvatel, přičemž menší země byly zvýhodněny a větší naopak znevýhodněny. Poslední reformu zavedla Lisabonská smlouva, která zrušila princip vážení hlasů a nově definuje kvalifikovanou většinu jako 55 % členů Rady, kteří současně reprezentují 65 % obyvatel, pokud se hlasuje o návrhu předloženém Komisí nebo Vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, a 72 % členů Rady, kteří současně reprezentují 65 % obyvatel, pokud se hlasuje o ostatních návrzích. Dále pak v rámci kvalifikované většiny existuje tzv. blokační menšina, při jejímž dosažení je zabráněno přijetí aktu. Blokační menšinu musí tvořit alespoň čtyři země, které reprezentují alespoň 35 % obyvatel. Při hlasování o různých procedurálních záležitostech se také využívá hlasování prostou většinou. Závěrem tohoto odstavce je třeba dodat, že pro Evropskou unii je typický vysoce konsenzuální styl rozhodování, kdy se o většině aktů jedná do doby, než s návrhem souhlasí všechny země. K násilnému přehlasování některých států ostatními tak dochází spíše výjimečně.

A jak že vypadá práce Rady a schvalování legislativy Radou? Rozhodně nejde pouze o jednání a hlasování ministrů, které známe z médií a které na Pražském studentském summitu simulujeme. Samotná Rada má vícero úrovní. Na nejvyšší

úrovni fungují pracovní skupiny, v nichž jsou členské země reprezentovány zástupci ministerstev či stálého zastoupení daného státu při EU. Jde vždy o odborníky na dané téma. Tyto pracovní skupiny jsou zodpovědné za věcnou, tedy technickou, stránku legislativy. O úroveň výš pracují přípravné výbory Mertens a Antici, kde jsou členské země reprezentovány diplomaty svých stálých zastoupení. Jejich úkolem je připravovat program pro jednání Výboru stálých zástupců (tzv. COREPER). Současně signalizují potenciální problémy, které by mohly členské země s daným návrhem mít. Následuje jednání Výboru stálých zástupců, kteří již politicky jednají o dané tematice. Každá země je zde zastoupena velvyslancem či zástupcem velvyslance při EU. COREPER jedná jednou až dvakrát týdně. Na nejvyšší úrovni se schází Rada ve složení ministrů, přičemž existuje deset sektorových Rad. Existuje např. Rada pro zahraniční věci, Rada pro zemědělství a rybolov, Rada pro obecné záležitosti atd. Dle daného tématu je pak přítomný příslušný ministr. V praxi se při schvalování legislativy používá tzv. A-bodový systém, v rámci něhož veškeré návrhy dělíme na A body a B body. A body jsou položky, které se schválí na úrovni COREPER a ministři o nich už nejednají a pouze je formálně schvalují. Tímto způsobem je schváleno až 90 % legislativních aktů. B body jsou pak položky, které není možné schválit na úrovni COREPER. O těchto položkách tak jednají samotní ministři, případně jsou vráceny pracovním skupinám.⁹ Většina rozhodování tedy probíhá již na úrovni pracovních skupin, méně pak v COREPER a minimálně na ministerské úrovni.

Na postu předsedajícího státu se vždy po půl roce střídají postupně všechny členské země Unie. Úkolem předsedající země je především řídit jednání na všech úrovních (tedy i na úrovni pracovních skupin) a připravovat program jednání. Právě příprava programu jednání je považována za hlavní výhodu předsedajícího státu, jelikož předsedající stát může do jisté míry nastolovat agendu, již se bude Rada EU zabývat. Výjimku v popsaném systému předsednictví tvoří Rada pro zahraniční věci, která má stálého předsedu. Tím je Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,¹⁰ který je současně i místopředsedou Komise pro vnější vztahy. Cílem tohoto propojení funkcí je snaha o větší koherenci zahraniční politiky Evropské unie.

⁹ Existují také tzv. falešné B body, což jsou položky, které by bylo možné schválit již na úrovni COREPER, ale kvůli jejich velkému politickému významu jsou řešeny až na úrovni ministrů.

¹⁰ Tuto pozici v současnosti zastává Federica Mogherini.

Použitá a doporučená literatura

COSTA, Olivier a Nathalie BRACK. How the EU really works. Farnham: Ashgate, 2014. ISBN 978-1-4724-1463-2.

ED. by Alan HARDACRE. How the EU institutions work and... How to work with the EU institutions. London: Harper, 2011. ISBN 9780956450869.

Euroskop.cz: věcně o Evropě [online]. Úřad vlády České republiky, ©2005 - 2016 [cit. 2016-08-28]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz>.

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. Evropská unie. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 978-80-7325-180-2.

GERBET, Pierre. Budování Evropy. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0111-7.

Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii ve znění Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství. 2007. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf.

Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unii ve znění Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství. 2007. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf.

ŠLOSARČÍK, Ivo a Zuzana KASÁKOVÁ. Instrukce Evropské unie a Lisabonská smlouva. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3567-2.

WALLACE, Helen S., Mark A. POLLACK a Alasdair R. YOUNG (eds.). Policy-making in the European Union. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2010. New European Union series. ISBN 978-0-19-954482-0.

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a OBSE.

www.studentsummit.cz

www.facebook.com/studentsummit

summit@amo.cz

www.twitter.com/studentsummit

www.instagram.com/praguestudentsummit

www.youtube.com/studentsummitcz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

+420 224 813 460

www.facebook.com/AMO.cz

www.amo.cz

www.twitter.com/amo_cz

info@amo.cz

www.linkedin.com/company/amocz

Žitná 608/27, 110 00 Praha 1

www.youtube.com/AMOCz

Autoři

Autor(ka): Jan Hruška

Imprimatur: Vendula Kulichová, Filip Jelínek

Jazyková úprava: Daniel Netrval, Jana Fialová

Technická úprava: Petra Hubatková

Delegátův průvodce slouží jako vzdělávací materiál pro žáky středních škol účastnících se Pražského studentského summitu. Všichni partneři projektu jsou uvedeni [zde](#).

Generální partner

